

SOSIAALISEN SIRKUKSEN OHJAAJAN OSAAMISALUEET

LAATINUT CARAVAN-VERKOSTO LEONARDO-KUMPPANUUSHANKKEESSA
"YOUTH AND SOCIAL CIRCUS TRAINING:
A NEW SPRIT FOR EUROPE"

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	4
CARAVAN-VERKOSTON ESITTELY	5
METODOLOGIA	6
CARAVAN-VERKOSTON JÄSENTEN ESITTELY	8
SOSIAALISEN SIRKUksen TUTKIMUSPROJEKTIT	14
SOSIAALISEN SIRKUksen MÄÄRITELMÄ	25
SOSIAALISEN SIRKUksen OHJAAJAN OSAAMISALUEET	26
PERUSTA	29
OPETUSTYÖ	37
SOSIAALINEN KONTEKSTI	49

JOHDANTO

SOSIAALINEN SIRKUS

Sosiaalinen sirkus on uudenlainen väline kouluttaa ja osallistaa muita heikommassa asemassa olevia lapsia, nuoria ja aikuisia. Sosiaalista sirkusta alettiin kokeilla pilottihankkeena Euroopassa yli 25 vuotta sitten, ja sittemmin se on osoittanut arvonsa kaikkialla maailmassa. Pelkästään Euroopassa arviolta 2 500 sirkuskoulua tarjoaa sirkusopetusta muita heikommassa asemassa oleville. Yksistään CARAVAN-verkoston koulut järjestävät sosiaalisen sirkuksen toimintaa noin 10 000 hengelle.

UUSI AMMATTIKUNTA

Työn tuloksena on syntynyt kokonaan uusi ammatti: sosiaalisen sirkuksen ohjaaja. Seitsemän sirkuskoulun ryhmittymä teki yhteistyötä Leonardo-kumppanuushankkeessa ”Youth and Social Circus Training – A New Spirit for Europe” tavoitteenaan laatia Eurooppaan sopiva malli sosiaalisen sirkuksen ohjaajan osaamisalueista. Nämä seitsemän yhteistyökumppania ovat kaikki merkittäviä nuorisosirkus- ja sosiaalisen sirkuksen kouluja, jotka kehittävät ammatillista koulutusta osana toimintaansa, ja kaikki ovat myös CARAVAN-verkoston eli kansainvälisen nuorisosirkusjärjestön jäseniä.

METODOLOGIA

Hankkeessa käytetty metodologia kehitettiin Brysselin vapaan yliopiston (Université libre de Bruxelles, ULB) ohjauksessa, ja se perustui toimintatutkimuksen käytäntöihin. Käyttöön otettiin järjestelmä, jossa tutkimusaineisto tuli suoraan alan toimijoilta. Kyseessä oli ns. alhaalta ylös -metodologia: tietoa kerättiin suoraan kentältä, sosiaalisen sirkuksen ohjaajien toiminnan ytimeä, ja aineisto analysoitiin sitten ULB:n psykologian ja kasvatustieteen tiedekunnassa. Työn perustana oli jatkuva akateeminen tarkastelu, analysointi ja arviointi, niin että saataisiin määritettyä tehokkain toteutustapa. Työskentelyssä hyödynnettiin sekä sisäistä että ulkoista analyysiä.

TULOKSET

Hankkeeseen osallistuneet seitsemän nuorisosirkus- ja sosiaalisen sirkuksen koulua laativat projektin päätteeksi määritelmän sosiaalisesta sirkuksesta sellaisena kuin ne sitä harjoittavat. Ne hahmottelivat myös eurooppalaisen mallin sosiaalisen sirkuksen ohjaajan osaamisalueista. Seuraavaksi osapuolten tavoitteena on luoda näiden tulosten pohjalta opetussuunnitelma ja opettajan opas, joiden avulla voidaan toteuttaa ensimmäinen sosiaalisen sirkuksen ohjaa-

Haluamme osoittaa lämpimät kiitoksemme tammikuussa 2011 poisnukkuneelle professori Vincent Carettelle hänen korvaamattomasta panoksestaan hankkeen metodologian kehittämisessä.

CARAVAN-VERKOSTON ESITTELY

CARAVAN: EUROOPAN NUORISOSIRKUS- JA KOULUTUSVERKOSTO

Kansainvälinen CARAVAN-järjestö kokoaa yhteen kahdeksan nuorisosirkus- ja sosiaalisen sirkuksen koulua kahdeksasta Euroopan maasta.

Sen tavoitteena on lisätä sirkuksen käyttöä nuorisokoulutuksessa kautta Euroopan ja edistää sirkusopetuksen kehittämistä konkreettisilla toimilla kuten nuorisovaihdolla ja ohjaajien koulutuksella.

CARAVAN edistää yhteistyötä ja vuorovaikutusta jäsenten kesken ja muiden yhteistyöorganisaatioiden kanssa. Se tarjoaa kasvu- ja kehitysmahdollisuuksia nuorille, ohjaajille, projektipäälliköille ja organisaatioille.

CARAVAN-verkostoon kuuluvat seuraavat koulut:

- ♦ Amsterdam, Alankomaat: Circus Elleboog
- ♦ Barcelona, Katalonia/Espanja: Ateneu Popular Nou Barris
- ♦ Bagneux/Pariisi, Ranska: Le Plus Petit Cirque du Monde
- ♦ Belfast, Pohjois-Irlanti/Iso-Britannia: Belfast Community Circus School
- ♦ Bryssel, Belgia: Ecole de Cirque de Bruxelles
- ♦ Bukarest, Romania: Fundatia PARADA
- ♦ Luxemburg, Luxemburg: Zaltimbanq'
- ♦ Tampere, Suomi: Sorin Sirkus.

Lisätietoa CARAVAN-verkostosta saatavana osoitteessa www.caravancircusnetwork.eu ja Facebookissa.

METODOLOGIA

TAUSTA

Syyskuussa 2010 CARAVAN aloitti kaksivuotisen hankkeen, jolle saatiin rahoitus EU:n Elinikäisen oppimisen toimintaohjelman Leonardo da Vinci -ohjelmasta. Tämä Euroopan komission ohjelma tukee Euroopan ammatillisen koulutuksen oppilaitosten, henkilökunnan ja opiskelijoiden kehittämishankkeita.

Hankkeen tavoitteena oli laatia malli osaamisalueista, jotka sosiaalisen sirkuksen ohjaajan olisi hyvä hallita. Mallin on tarkoitus olla ensimmäinen askel kohti koulutusohjelmaa, jota sirkuskoulut ympäri Eurooppaa voisivat käyttää.

HANKKEESSA MUKANA OLLEET SIRKUSKOULUT:

- ♦ Circus Elleboog (Amsterdam)
- ♦ Le Plus Petit Cirque du Monde (Bagneux/Pariisi)
- ♦ Belfast Community Circus School (Belfast)
- ♦ Ecole de Cirque de Bruxelles (Bryssel)
- ♦ Zaltimbanq' (Luxembourg)
- ♦ Sorin Sirkus (Tampere).

Berliiniläinen sirkuskoulu Cabuwazi oli aluksi mukana hankkeessa, mutta jätti projektin sisäisten uudelleenjärjestelyjen seurauksena.

METODOLOGIA

Hanke toteutettiin yhteistyössä Berliinin vapaan yliopiston (Université libre de Bruxelles, ULB) kanssa. Sen perustana on professori Vincent Caretten kehittämä metodologia, jota sovelsi ULB:n psykologian ja kasvatustieteen tiedekunnan tutkimusryhmä.

Tätä metodologiaa soveltamalla projektin tutkijat pyrkivät luomaan järjestelmän, jossa tutkimusaineisto tulee suoraan alan toimijoilta. Kyseessä on ns. alhaalta ylös -metodologia: tieto kerätään suoraan kentältä, sosiaalisen sirkuksen ohjaajien toiminnan ytimestä, ja toimitaan sitten tutkimusryhmän analysoitavaksi.

KOORDINOINTIKOMITEA

Komitea oli vastuussa hankkeen aikataulutuksesta, metodologian kehittämisestä ja hiomisesta sekä kumppanuushankkeen yleisestä seurannasta. Sen kokoonpano vaihteli projektin tarpeiden mukaan. Komiteassa olivat edustettuina sekä koulujen johtajat että ohjaajat samoin kuin ULB:n tutkijat.

TUTKIMUS

Kukin koulu valitsi omasta koulustaan sopivia sosiaalisen sirkuksen projekteja mukaan tutkimukseen. Ne tekivät ensimmäisen analyysin näistä projekteista täyttämällä projektilomakkeen (jonka osapuolet suunnittelivat kumppanuushankkeen alussa). Näin kaikki hankkeeseen osallistuvat saivat välitöntä tietoa toisten toteuttamista projekteista. Tulosten ansiosta oli mahdollista tähdentää niitä taitoja ja edellytyksiä, joita sosiaalisen sirkuksen ohjaajilta vaaditaan menestykselliseen ja tehokkaaseen työskentelyyn.

AINEISTON KERUU – LOKIKIRJAT

Sisäistä tutkimusta varten tietyt ohjaajat pitivät viikoittaista lokikirjaa työtehtävistään. Tätä apuvälinettä käyttivät sosiaalisen sirkuksen ohjaajat ja projektipäälliköt kustakin koulusta. Lokikirjaan he saivat merkittyä muistiin havaintonsa, huomionsa ja tuntemuksensa kulloisestakin sosiaalisen sirkuksen projektista. Se tarjosi heille selkeän rakenteen, joka koostui sekä avoimista että suljetuista kysymyksistä (kuten toiminnan aika ja paikka, kuvaus, syy, toiminnan tulokset ja analyysi, omat tuntemukset ko. toiminnasta).

Lokikirjan avulla voitiin seurata mukaan valittuja sosiaalisen sirkuksen projekteja kahden vuoden ajan, niin että saatiin kerättyä tietoa sosiaalisen sirkuksen ohjaajien pätevyysvaatimuksista ja laadittua osaamisalueiden kuvaus. Lokikirjan rakennetta muokattiin koko kumppanuushankkeen ajan, jotta se vastaisi paremmin ohjaajien tarpeita ja toisi esiin relevanttia tietoa tutkimusta ja analyysiä varten.

Ohjaajia ja projektipäälliköitä pyydettiin myös analysoimaan lyhyesti lokikirjoihin merkittyjä toimintoja koordinointikomitean laatiman analyysimallin mukaan. Lokikirjat kerättiin ja niistä tehtiin yhteenvedot sisältöraportteihin, niin että saatiin kerättyä sisäistä aineistoa jokaisesta hankkeeseen osallistuvasta sirkuskoulusta.

Lisäksi kukin koulu perusti erityisen sosiaalisen sirkuksen yksikön edistämään sosiaalisen sirkuksen ohjaajien ja projektipäälliköiden keskinäistä ajatusten ja kokemusten vaihtoa. Yksiköt antoivat oman panoksensa euroopalaiseen tutkimukseen, ja hyötyivät myös itse suoraan tutkimuksen tuloksista.

AINEISTON KERUU – HANKEKOKOUKSET

Hankkeeseen sisältyi neljä kolmen päivän kokousta, jotka pidettiin Brysselissä, Berliinissä, Amsterdamissa ja Bagneux'ssa/Pariisissa. Kokouksissa isäntäkoulu esitteli omia sosiaalisen sirkuksen projektejaan kaikille kokoukseen osallistuville (mukaan mahtui niin suoria havaintoesityksiä, virallisia luentoja kuin ajatusten ja kokemusten vaihtoa opiskelijoiden, ohjaajien ja projektipäälliköiden kesken).

Kyseisen esittelyn ja kaikille jaettujen sisältöraporttien pohjalta osallistujia pyydettiin kertomaan ajatuksiaan ja mielipiteitään siitä, mitä olivat nähneet ja kuulleet kokouksen aikana. Ajatusten muotoilun helpottamiseksi heille esitettiin kaksi kysymystä:

- ♦ Mitä on "sosiaalinen sirkus"?
- ♦ Millaista osaamista sosiaalisen sirkuksen ohjaajalta vaaditaan?

Kokouksen lopussa vastaukset koottiin yhteen, ja osallistujat luokittelivat esille tulleet elementit, jotta voitaisiin laatia ohjaajan osaamisalueiden kuvaus ja sosiaalisen sirkuksen määritelmä.

AINEISTON ANALYSOINTI

Tutkijat kävivät läpi hankekokousten osallistujien vastaukset ja projektien sisältöraportit, ja näin hankitun tiedon pohjalta he pystyivät muotoilemaan sosiaalisen sirkuksen määritelmän.

Tutkijat käyttivät samaa menetelmää myös saadakseen selville, millaisia taitoja tarvitaan sosiaalisen sirkuksen laajan toimintakirjon toteuttamiseen. Lisäksi tutkijat keräsivät kaikki hankekokouksissa annetut vastaukset ja laativat uuden luokittelumallin esille tuoduista kyvyistä ja taidoista.

Malli luotiin aiheen kirjallisuuden pohjalta, tärkeimpänä lähteenä seuraava teos: Perrenoud, P. (2001), *Construire un référentiel de compétences pour guider une formation professionnelle*.

CARAVAN-VERKOSTON JÄSENTEN ESITTELY

CIRCUS ELLEBOOG**AMSTERDAM****ALANKOMAAT**

<http://www.elleboog.nl/>

Elleboogin pitkä historia nuorisosirkuksena alkoi jo vuonna 1949. Koululla on nykyään kaksi rakennusta Amsterdamissa (keskustassa ja kaakkoisosassa), ja sillä on 35 työntekijää sekä 55 vapaaehtoistyöntekijää ja harjoittelijaa.

Sirkuskursseja ja työpajoja järjestetään vuosittain noin 12 000 lapselle ja nuorelle, jotka ovat iältään 4–22-vuotta. Koulun esityksissä ja näytännöissä käy yli 31 000 katsojaa vuodessa. Elleboogin toiminta on monipuolista:

- ♦ ”Circusclubs” (lapsille ja nuorille)
- ♦ ”Trainingclubs”(nuorille ja nuorille aikuisille)
- ♦ projektit ala- ja yläkoulujen kanssa (joko Elleboogissa tai koulujen omissa tiloissa)
- ♦ erityisprojektit vammaisten lasten kanssa
- ♦ lasten syntymäpäiväkutsut
- ♦ sirkusfestivaalit
- ♦ nuorten esittävät ryhmät (kiertävät teattereissa ympäri maata)
- ♦ vanhempi–lapsi-toiminta
- ♦ yritysten tiimikoulutukset.

LE PLUS PETIT CIRQUE DU MONDE**BAGNEUX/PARIISI****RANSKA**

<http://www.lepluspetitcirquedumonde.fr/index.php>

Vuonna 1992 perustettu Le Plus Petit Cirque Du Monde (PPCM) – Centre des Arts du Cirque Sud de Seine kehittää ja edistää sirkustaidetta nuorisosirkuksen, sosiaalisen sirkuksen, ohjaajien ammatillisen koulutuksen ja kansainvälisen vaihdon saralla. Tilamme sijaitsevat Bagneux'ssa (lähiö Pariisin eteläosassa), keskellä vähäosaisten asuttamaa aluetta.

PPCM:n synnystä saadaan kiittää joukkoa ihmisiä, joilla oli intohimoinen suhde sirkuksen ilmaisukieleen ja universaaleihin arvoihin. Tämän vapaaehtoisryhmän ydinjoukko on toiminut aktiivisesti seitsemäntoista vuotta.

Yleisömme koostuu pääasiassa yli kolmevuotiaista lapsista ja nuorista aikuisista. Viikoittaisille kursseille osallistuu noin 420 opiskelijaa, loma-aikojen työpajoissa on 300 osallistujaa, ja keskimäärin 600 henkeä viikossa osallistuu erityisprojekteihin (työpajat kouluissa, yhteistyö sosiaali- ja vapaa-ajankeskusten kanssa, projektit vähäosaisten lähiöissä, vankilatyöpajat, säännölliset kurssit vammaisille lapsille ja nuorille).

ATENEU POPULAR 9 BARRIS**BARCELONA****KATALONIA, ESPANJA**

<http://www.ateneu9b.net/>

Ateneu Popular 9 Barris on sitä mieltä, että kulttuuri- ja taidetoiminta on sosiaalisen kehityksen väline. Taiteellinen ja sosiaalinen koulutus on siksi Ateneun toiminnan kulmakivi. Lasten sirkuskoulu perustettiin vuonna 1996, ja nuorten sirkuskoulu aloitti toimintansa vuonna 2003.

Koulu järjestää myös monenlaista sirkusopetukseen liittyvää toimintaa, kuten ohjaajien koulutusta, nuorten työpajoja (omissa tiloissa tai isännöivissä kouluissa), kehitysvammaisten opiskelijoiden työpajoja sekä avoimia työpajoja.

BELFAST COMMUNITY CIRCUS SCHOOL**BELFAST****POHJOIS-IRLANTI, ISO-BRITANNIA**

<http://www.belfastcircus.org/>

Belfast Community Circus School perustettiin keskellä Pohjois-Irlannin konfliktin myllerrystä, ja sillä on yli 20 vuoden kokemus sirkustyöskentelystä keinona saattaa yhteen nuoria eri kulttuureista.

Vuonna 1999 Belfast Community Circus School otti haltuunsa Irlannin ainoan sirkusrakennuksen. Sittemmin koulu on laajentanut toimintaansa: se tarjoaa myös ammatillista koulutusta sirkustaiteilijoille, pyörittää esityksiä välittävää toimistoa ja järjestää katuteatteritapahtumia, mm. viisipäiväisen kansainvälisen Festival of Fools -tapahtuman.

Työhön lasten ja nuorten parissa kuuluu nykyään perinteinen nuorisosirkus, jossa on 140 jäsentä (8–18-v.); 80-jäseninen Itty Bitty -sirkus (2–7-v.) ja laaja erityisohjelma, jolla tavoitetaan vähäosaisissa yhteisöissä asuvia nuoria ympäri Pohjois-Irlantia sekä työskennellään yhteisöjen rajat ylittävien ryhmien kanssa. Ohjelma tavoittaa viikoittain noin 120 nuorta. Sirkustaitoja opettelevilla nuorilla on mahdollisuus osallistua monenlaisiin esityksiin ja näytöksiin. Organisaatioon kuuluu tällä hetkellä 6 työntekijää ja 25 freelanceopettajaa.

ECOLE DE CIRQUE DE BRUXELLES

BRYSEL

BELGIA

<http://www.ecoledecirquedebruxelles.be>

Vuonna 1981 perustettu Ecole de Cirque de Bruxelles opettaa sirkustaidetta tavoitteenaan henkilökohtaisen kehityksen edistäminen. Koulu on kehittänyt vuosien saatossa oman filosofian, metodologian ja pedagogiikan.

Brysselin koulu on edelläkävijä sirkusopettajien kouluttajana. Sen tarjoama koulutusohjelma "Formation Pédagogique" on ainoa laatuaan Euroopassa, ja kohderyhmänä ovat kasvatustieteen opiskelijat sekä kandidaatti- että maisteritasolla.

Koulu tarjoaa myös sirkustunteja lapsille ja nuorille sekä viikoittaisina kursseina että loma-aikojen työpajoina. Lisäksi sillä on useita sosiaalisia projekteja, kuten "Circ' de Quartier" (sirkusta huono-osaisten alueiden nuorille) ja "Handicirque" (sirkusta kehitys- ja liikuntavammaisille). Niinpä koulu onkin Brysselin imagon mukaisesti varsinainen erilaisten ihmisten sulatusuuni...

PARADA FOUNDATION

BUCHAREST

ROMANIA

<http://www.paradaromania.ro/>

PARADA on romanialainen kansalaisjärjestö, jonka ranskalainen klovni Miloud Oukili perusti Bukarestiin vuonna 1996. Järjestön tavoitteena on auttaa kadulla eläviä lapsia ja nuoria sekä asunnottomia perheitä tarjoamalla erilaisia palveluja, kuten yhteiskuntaan sopeuttaminen, sosiaalinen apu, koulutus ja sosiaalis-ammattillinen sopeuttaminen.

Säätiö on saanut toiminnastaan useita palkintoja, mm. seuraavat: Unicef-, Artusi- ja Albert Schweitzer -palkinnot vuonna 2000 ja CLOWNUL SPERANTEI -palkinnon vuonna 1999. Miloud sai Bolognan yliopistolta arvonimen Doctor Honoris Causa vuonna 2007 ansiokkaasta työstään katulasten hyväksi.

Osana taiteellista toimintaansa PARADA perusti sosiaalisen sirkuksen, joka loi perustan säätiön muun toiminnan kehittämiselle. Sen painopisteet ovat:

- ♦ herättää lasten ja nuorten mielenkiinto kutsumalla heitä katsomaan sirkusesityksiä
- ♦ tarjota lapsille ja nuorille turvalliset puitteet, joissa keskeistä on opetella kurinalaisuutta
- ♦ antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus valmistaa sirkusesitys, jota esitetään sekä kotimaassa että ulkomailla.

ZALTIMBANQ'

LUXEMBOURG

LUXEMBOURG

<http://www.zaltimbanq.lu/>

Luxemburgin ainoassa sirkuskoulussa on yli 200 opiskelijaa, joista nuorimmat ovat 4½-vuotiaita ja vanhimmat 50-vuotiaita, ja he osallistuvat yhdelle (tai useammalle) tunnille, joita on viikoittain 20. Kursseja ovat mm. vanhempi-lapsi-sirkus, usean eri sirkuslajin kurssit, tietyn lajin kurssit (akrobatia, yksipyöräinen, trapetsi...) ja esittävien ryhmien työpajat. Lisäksi kerran viikossa on avointa opetusta.

Koulu järjestää myös ulkomaisten opettajien vetämiä työpajoja lapsille ja/tai aikuisille koulujen loma-aikoina ja viikonloppuisin. Toukokuussa Zaltimbanq' järjestää Cirque sous Chapiteau -festivaalin. Kymmenen päivän ajan joukko kansainvälisiä taiteilijoita vierailee sirkusteltassa esiintymässä ja työskentelemässä koulun nuorten kanssa. Festivaali antaa myös opiskelijoille tilaisuuden näyttää vanhemmilleen ja ystävilleen, mitä ovat oppineet.

Vuonna 2009 Zaltimbanq' aloitti Luxemburgin perheministeriön nuoriso-osaston (Service National de la Jeunesse) kanssa apulaisohjaajan koulutusohjelman. Ohjelmaan voivat osallistua 16-vuotiaat ja sitä vanhemmat nuoret.

SORIN SIRKUS

TAMPERE

SUOMI

<http://www.sorinsirkus.fi/>

Sorin Sirkus on perustettu vuonna 1985. Opetusministeriö on nimennyt Sorin Sirkuksen yhdeksi valtakunnallisen nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskukseksi. Sorin Sirkus antaa valtakunnallisen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaista sirkustaiteen perusopetusta. Tunneille osallistuu viikoittain 300 opiskelijaa, iältään 4–20 vuotta. Koulussa on neljä vakituista opettajaa sekä 15 osa-aikaista ohjaajaa. Muita työntekijöitä ovat tuottaja, talouspäälikkö, maneesimestari, pukusuunnittelija ja siistijä.

Sorin Sirkuksella on käytössään noin 2 300 m² harjoitus-, opetus- ja esitystilaa. Se järjestää yli sata esitystä vuodessa ja tekee yhteistyötä eri sirkusten ja taideoppilaitosten kanssa ympäri Suomea. Sorin Sirkukselle myönnettiin lastenkulttuurin valtionpalkinto vuonna 2010.

SOSIAALISEN SIRKUksen TUTKIMUSPROJEKTIT

TUTKIMUKSEEN VALITTIIN SEURAAVAT SOSIAALISEN SIRKUksen PROJEKTIT:

CIRCUS ELLEBOOG

AMSTERDAM

ALANKOMAAT

PRAKTIJKSCHOOL DE ATLANT

De Atlant on yläkoulu- ja lukioikäisten oppilaitos oppimisvaikeuksista kärsiville lapsille. Koulun 12–18-vuotiailla oppilailla on monikulttuurinen tausta, ja heidän sosiaaliset taitonsa ovat puutteelliset. Projekti auttaa oppilaita murtamaan esteitä, kokeilemaan uusia asioita ja tekemään yhteistyötä muiden kanssa, mikä kohentaa itseluottamusta sekä fyysisten että psyykkisten seikkojen osalta. Tämä auttaa oppilaita löytämään uusia ulottuvuuksia omasta minäkuvastaan. Yhteistyö koulun kanssa alkoi vuonna 2001. Koulu etsi tuolloin opetusprojektia, joka toisi lapset kulttuuritoiminnan piiriin. Circus Elleboog on nyt osa koulun ohjelmaa, ja lasten on osallistuttava tähän projektiin.

MAANANTAIN ILTAPÄIVÄKERHO 8+

Projektiin osallistuu lapsia Amsterdamin kaakkoisosan asuinalueelta, joka on monikulttuurinen asuinalue. Tavoitteena on saada nämä lapset sirkuksen yhteyteen ja toimimaan eri kansallisuutta olevien lasten kanssa. Projekti alkoi vuonna 2000 väliaikaisessa rakennuksessa, joka oli tehty varta vasten Circus Elleboogia varten. Lapset tulivat mukaan ensimmäisenä vuonna, mutta vuoden kuluttua heidän opettajansa vaihtui, eivätkä he enää tulleet. Seuraavina vuosina toiminta alkoi jälleen elpyä, ja muutaman vuoden kuluttua ryhmä oli kaupungin kaakkoisosan suurin, 35 lasta. Nyt Elleboog on osa alueella sijaitsevaa uutta teatteria, ja nuoret voivat tulla sinne kaikkialta Amsterdamista. Muutto uuteen rakennukseen ei kuitenkaan ollut hyväksi ryhmälle. Tällä hetkellä tässä kerhossa käy vain 15 nuorta.

MULTATULI, BOS EN LOMMER 2

Tämä on sirkuskerho, joka alkaa iltapäivällä koulun jälkeen. Ensimmäisellä jaksolla lapset kokeilevat vapaasti eri sirkustekniikoita ja välineitä, ja toisella jaksolla heidän pitää valita yksi laji, jota he harjoittelevat, ja lopuksi he esittelevät taitonsa kurssin päätteeksi. Tavoitteena on saada lapset omaksumaan tärkeitä asioita, kuten toisten kunnioittaminen, väkivallattomuus jne. leikkimällä/harjoittelemalla sirkusta yhdessä. Projekti alkoi 10 vuotta sitten sellaisessa osassa Amsterdamia, jossa köyhien perheiden lapset tarvitsivat järjestystä elämäänsä. Alue oli tunnettu sosiaalisista ongelmistaan (rikollisuus, köyhyys ja suuri maahanmuuttajien määrä). Lapsi oppii käsittelemään/kestämään kurinalaisuutta, luottamaan muihin, olemaan oma itsensä, voittamaan perinteisiä esteitä (poika ja tyttö kättelevät toisiaan ja leikkivät yhdessä), ilmaisemaan tunteitaan/turhautumisiaan ja nauttimaan sirkuksen tekemisestä.

BIJLMER 3, AKROBATIATYÖPAJA

Tähän työpajaan osallistuu 25 lasta joka tiistai koulun jälkeen koulun liikuntasalissa. Osallistuminen on ilmaista, ja melkein kaikki lapset tulevat työpajaan kaikki 15 kertaa. Kahden ohjaajan ja kolmen vapaaehtoistyöntekijän tiimillä on joskus vaikeuksia pitää ryhmä aisoissa, koska sirkustyöpajan avoin ilmapiiri poikkeaa niin paljon lasten normaalista koulu- ja kotiympäristöstä. Kerhon on tarkoitus antaa lapsille tilaisuus tutustua sirkuksen maailmaan ja kertoa heille mahdollisuudesta käydä Circus Elleboogissa. Jotta eri asuinalueiden lapsilla olisi mahdollisuus käydä jotakin urheilu-, tanssi- tai taidekerhoa, monet Amsterdamin kaakkoisosien koulut tarjoavat siihen mahdollisuuden ilmaiseksi koulupäivän päätyttyä. Tämä hanke on yksi tapa, jolla yhteisöt ottavat vähätuloisten vanhempien lapsia mukaan toimintaan, johon he eivät muuten menisi.

LE PLUS PETIT CIRQUE DU MONDE

BAGNEUX/PARIISI

RANSKA

SIRKUS JA URBAANI TAIDE

Tämän vuonna 2008 aloitetun hankkeen tavoitteena on yhdistää sirkus ja urbaani taide (hip-hop, parkour, graffiti, freestyle-jongleeraus). Koska nämä kaksi taidemuotoa ja niiden yhdistelmät ovat sisällöltään erittäin samankaltaisia, ne näyttävät kiinnostavan erityisesti kaupunkien nuoria: sirkus tarjoaa puitteet ja opetusmenetelmät, ajattelutavan ja pitkät perinteet monikulttuurisuudessa, kun taas urbaani taide edistää taiteellisten toimintatapojen kokeilua, joka kumpuaa marginaaliryhmäksikin usein luokiteltujen nuorten kiihkeästä luovuudesta. Projektia rahoittavat Ranskan kulttuuriministeriö ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ohjelmat.

SIRKUSTA KOULUSSA

Tämä projekti alkoi lokakuussa 2008. Bagneux'n alueella asuvilla lapsilla ja nuorilla ei juuri ole kosketusta taiteeseen ja kulttuuriin. Sirkuksen tuominen kouluihin helpottaa työtä sellaisten lasten ja nuorten kanssa, joilla ei ole mahdollisuuksia osallistua luovaan toimintaan koulun ulkopuolella. Nämä projektit saavat rahoitusta aluehallinnosta, kaupunkipoliittikkaohjelmasta, omista varoistamme ja yksityiseltä säätiöltä.

Toiminta on seuraavanlaista:

- ♦ viikoittaiset sirkustyöpajat alakouluille (75 minuutin oppitunti ympäri vuoden)
- ♦ taideprojekti "Lasten unelmien mukainen Blagis'n alue" (säännöllisten sirkustyöpajojen yhteydessä, yhteistyössä pantomiimitaiteilijan kanssa)
- ♦ viikoittaiset sirkustyöpajat yläkoulu- ja lukioikäisille oppilaille, joiden opinnot eivät suju (1½ tuntia/ryhmä 4 kuukauden ajan, kolme eri ryhmää vuodessa).

SOLIDAARISUUSSIRKUS / CIRQUE DE QUARTIER

Tämä projekti on PPCM:n vanhin sosiaalinen projekti, jonka tavoitteena on tuoda sirkus ja taidetoiminta paikallisen yhteisön lasten, nuorten ja perheiden ulottuville. Pääasiassa ulkoilmatapahtumana aloitettu hanke on laajentunut huomattavasti. Viimeisen kahden vuoden aikana siitä on tullut säännöllistä toimintaa liikuntalassa. Se tarjoaa avoimia, ilmaisia sirkustyöpajoja viisi kertaa viikossa ja yhdistelee eri kohderyhmiä (lapset, nuoret ja heidän perheensä). Toimintaa toteutetaan yhteistyössä monitoimikeskuksen ja vapaa-ajankeskusten kanssa.

BELFAST COMMUNITY CIRCUS SCHOOL

BELFAST

POHJOIS-IRLANTI, ISO-BRITANNIA

BELFAST YOUTH CIRCUS

Ensimmäinen BCCS:n aloittama projekti jatkuu edelleen. Jakautuneessa yhteiskunnassa nuorilla on paljon vähemmän mahdollisuuksia osallistua yhteiseen tekemiseen. Vaikka aseellinen konflikti ei ole enää samanlainen uhka kuin aikaisemmin, nuoremmat opiskelevat edelleen eri koulujärjestelmässä sen mukaan, ovatko he protestantteja vai katolisia. Nuorisosirkusprojekti tuo viikoittain yhteen 150 nuorta monenlaisille tunneille. Osa nuorista osallistuu tämän myötä myös esityksiin, ja ennen kaikkea projekti luo jäsenten keskuuteen vahvan yhteisöllisyyden tunteen.

RANDALSTOWN ARCHES

Tämä projekti oli luonteeltaan lyhytkestoinen työpajojen sarja, joka toteutettiin pienessä maalaiskaupungissa. Projektin tavoitteena oli tarjota nuorille intensiivinen taitojen kehittämisjakso, niin että he pystyivät osallistumaan jouluvalojen sytyttämistä juhlistavaan esitykseen. Projekti vaikutti myönteisesti osallistujien henkilökohtaiseen kehitykseen ja koko yhteisön omanarvontuntoon.

LOUGHSHORE EDUCATIONAL RESOURCE CENTRE

Viimeisen 20 vuoden ajan BCCS on tehnyt merkittävää työtä virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolelle jääneiden nuorten parissa. Monilla näistä nuorista on vakavia käyttäytymiseen liittyviä ongelmia päihteiden väärinkäytöstä mielenterveysongelmiin ja rikolliseen toimintaan asti. Loughshoressa toteutettu projekti integroitiin syrjäytyneisiin nuoriin erikoistuneen keskuksen viikko-ohjelmaan. Projekti onnistui parhaiten silloin, kun osallistujille annettiin selkeä tavoite, kuten osallistuminen Pyhän Patrikin päivän paraatiin Belfastissa. Nuorille oli merkittävä saavutus, että heidän katsottiin osallistuvan myönteisellä tavalla kaupungin elämään, sen sijaan että heidät olisi nähty kielteisessä valossa.

LORAG

Tämän projektin toteutuspaikka oli yksi Belfastin huono-osaisimmista alueista. Projektin tavoitteena oli työskennellä sellaisten 8–12-vuotiaiden kanssa, joilla ei juuri ollut mahdollisuuksia osallistua taiteelliseen tai luovaan toimintaan. Ohjelmassa opetettiin monenlaisia sirkustaitoja, joita voitiin sitten käyttää erilaisissa yhteisön tapahtumissa.

ECOLE DE CIRQUE DE BRUXELLES
BRYSSSEL
BELGIA

ESPACE ROULOTTE

Tämä projekti oli alun perin keino saada yhteys asukkai-
siin Molenbeekissa (jossa sirkuskoulu sijaitsee), jossa on
paljon sosiaalista huono-osaisuutta. Projekti on erittäin
avoin, niin että elämässään vaille järjestystä jääneet lap-
set rohkenisivat osallistua sirkustunneille. Tunneilla osal-
listujat oppivat paitsi sirkustaitoja myös hyödyllisiä elämän
perustaitoja, kuten toisten kunnioittamista, tehokkaita
viestintätaitoja, ajanhallintaa jne. Pidemmälle haluavia
lapsia pyydetään ilmoittautumaan sirkuskoulun normaali-
leille tunneille.

LASTENKESKUS AMBIORIX

Tämän projektin kimmokkeena oli halu synnyttää yhteis-
työtä Brysselin kaupungin nuorisotoimen ja sirkuskoulun
välille. Tämä johti yhteisiin hankkeisiin kahdessatoista
lastenkeskuksessa eri puolilla Brysseliä, niin että jokai-
selle keskukselle laadittiin oma työohjelma. Esimerkiksi
Ambiorix'n lastenkeskuksessa tavoitteena oli tutustuttaa
mahdollisimman moni lapsi sirkuksen maailmaan ja pe-
rustaa sitten noin 10 lapsen ryhmä, joka valmistaisi pienen
esityksen vuoden lopussa. Näin Ambiorix'n lapset saivat
nauttia uudesta kokemuksesta ja kehittää luottamusta,
luovuutta, keskinäistä auttamista, toisten kunnioittamista,
leikkiä sekä kehon liikkeiden hallintaa.

CIRQ' BASKET

Sirkuskoulu sijaitsee Brysselin Molenbeekissa, sosiaalisesti
huono-osaisella alueella, jolla asuu paljon marokkolais-
taustaista väestöä. Projekti syntyi alun perin halusta saada
yhteys murrosikäisiin nuoriin, joille on tarjolla erittäin vähän
kulttuuri- ja vapaa-ajan mahdollisuuksia. Brysselissä monet
lähiöiden nuoret harrastavat "katukoripalloa" (koripallojen
taitavaa käsittelyä), mutta heillä ei ole keinoja tuoda taitojaan
laajemman yleisön nähtäväksi. ECB halusi luoda paikan,
jossa nämä nuoret voisivat harjoitella ja pelailla sirkustaus-
taisten nuorten kanssa, jolloin kaikki voisivat oppia toistensa
taitoja ja luoda jopa uuden taidemuotojen yhdistelmän (yh-
distämällä jongleerausta, koripallon käsittelyä ja näyttele-
mistä). Toistaiseksi tämä projekti on kuitenkin osoittautunut
suosituksi vain katukoripalloa pelaavien nuorten parissa.

DE MOT COUVREUR

Tämä projekti alkoi nuoriso-ohjaajia kouluttavan am-
mattioppilaitoksen ja Brysselin sirkuskoulun välisenä
yhteistyöhankkeena. Tavoitteena oli tarjota tuleville
nuoriso-ohjaajille lisätaitoja. Projektissa jaetaan tietoa
sirkuksen mahdollisuuksista ja harjoitellaan sirkustaitoja
osana ammatillista koulutusta. Koulutuksen tavoitteena
on lisätä sirkuksen keinojen ja luovuuden käyttöä. Pro-
jektin keskeisiä teemoja ovat myös toisten kunnioittami-
nen, kuunteleminen, omatoimisuus ja riskien ottaminen.
Osallistujat saavat arvokkaan välineen tulevaa nuoriso-
ohjaajan työtään varten. Projekti on opiskelijoille erittäin
innostava, sillä he saavat kokea hyvin erilaisen ja jännit-
tävän tavan oppia, ja oppimiensa taitojen avulla he kyke-
nevät puolestaan inspiroimaan muita.

SORIN SIRKUS
TAMPERE
SUOMI

SAUKONPUISTO, 3. LUOKKA

Kokoonpano: 9 poikaa, joilla on erilaisia käytöshäiriöitä ja neuropsykologisia ongelmia.
Kurssin laajuus: Ryhmä kokoontui sirkustyöpajaan viikoittain koulupäivän aikana. Kertoja oli 27, aina 1½ tuntia kerrallaan.
Haasteet: Keskittymisvaikeudet, sosiaaliset ongelmat ja käytöshäiriöt.
Tavoitteet: Antaa pojille positiivisia kokemuksia taitojen oppimisesta ja yhdessä työskentelystä. Parantaa poikien kommunikaatiotaitoja harjoittelemalla ohjeiden kuuntelemista ja noudattamista.
Tulokset: Hämmästyttäviä! Pojista muotoutui lopulta todella mahtava ryhmä, joka työskenteli hienosti yhdessä, ja he harjoittelivat ja käyttäytyivät hyvin.

SAMPO, 9. LUOKKA

Kokoonpano: 5 poikaa, joilla on erilaisia käytöshäiriöitä ja neuropsykologisia ongelmia (Asperger, ADHD ja Tourette).
Kurssin laajuus: Pojat osallistuivat sirkuskouluun kerran viikossa kahden tunnin ajan, koulupäivän aikana sirkuskoulun tiloissa, 54 kertaa kahden vuoden aikana.
Haasteet: Pojat tarvitsivat selkeän rakenteen ja paljon tukea ja rohkaisua.
Tavoitteet: Tarjota pojille riittävästi haasteita ja mahdollisuuksia, niin että he saisivat enemmän itseluottamusta.
Tulokset: Kaikki oppitunnit olivat hauskoja ja silti täyttä asiaa. Ryhmä oppi todella hyvin ja kaikki olivat erittäin motivoituneita. Pojat ilmiselvästi kypsyivät näiden kahden vuoden aikana. Alussa he olivat tyytyväisiä vain, jos harjoitusten rutiinit säilyivät samanlaisina, mutta lopussa he olivat valmiita kokeilemaan myös uusia tapoja ja kykenivät hyväksymään muutoksen harjoitusrutiineihin vaivattomasti.

KOIVISTONKYLÄN TUETTU ESIOPETUS

Kokoonpano: 16 osallistujaa, joista kuusi tarvitsi erityistä tukea.
Kurssin laajuus: Ryhmä osallistui 27 kertaa tunnin mittaiselle oppitunnille kerran viikossa. Oppitunneilla oli mukana kolme esikoulun työntekijää: erityislastentarhanopettaja, lastenhoitaja/lähihoitaja ja ryhmäavustaja.
Haasteet: Heikko keskittymiskyky, koordinaatio- ja tasapaino-ongelmat.
Tavoitteet: Pitää hauskaa, oppia työskentelemään ryhmässä ja oppia uusia taitoja.
Tulokset: Iloisia lapsia, joiden itseluottamus on kasvanut.

LINNAINMAA, 9. LUOKKA

Kokoonpano: Erityisopetusta saava 8 pojan luokka.
Kurssin laajuus: Pojat osallistuivat kurssille koulupäivän aikana ja kokoontuivat 27 kertaa, aina kaksi tuntia kerrallaan.
Haasteet: Motivaatio- ja käytösongelmat.
Tavoitteet: Auttaa poikia ilmaisemaan itseään ja nauttimaan uusista taidoista. Lisäksi tavoitteena oli kehittää ryhmätöitä.
Tulokset: Pojista tuli avoimempia ja aktiivisempia. Osallistuminen projektiin vähensi poikien keskinäistä tappelua ja huonoa käytöstä opettajia kohtaan.

SAMPOLA, 9. LUOKKA

Kokoonpano: Maahanmuuttajien kurssi, johon osallistui 15 oppilasta.
Kurssin laajuus: Oppilaat osallistuivat kurssille koulupäivän aikana ja kokoontuivat 27 kertaa, aina kaksi tuntia kerrallaan.
Haasteet: Kielivaikeudet, kulttuurierot.
Tavoitteet: Oppia suomea sirkuksen avulla ja rohkaista oppilaita ilmaisemaan itseään.
Tulokset: Upeita! Kurssin lopussa oppilaat käyttivät suomea hyvin ja olivat iloisia ja avoimia. Ryhmätyöskentely parani koko ajan.

SOSIAALISEN SIRKUKSEN MÄÄRITELMÄ

SOSIAALINEN SIRKUS ON OPETUSVÄLINE, JOKA MUKAUTETAAN KUNKIN KOHDERYHMÄN ERITYISTARPEISIIN

KOHDERYHMÄN ERITYISPIIRTEET:

Sosiaalisen sirkuksen kohderyhmissä on usein muita heikommassa asemassa olevia, ja heillä on erityistarpeita ja monenlaista sosiokulttuurista painolastia. Kohderyhmien tarpeet tai vaikeudet voivat olla erityyppisiä: ongelmana voi olla keskittyminen, käyttäytyminen, itsepintaisuus, kehontuntemus, suhtautuminen muihin tai itsehillinnän puute.

YLEISET TAVOITTEET:

Opetustyön päätavoitteena on osallistujien henkilökohtainen kehitys kehittämällä sellaisia ominaisuuksia kuin avoimuus, itsetunto, suvaitsevuus, toisten kunnioittaminen, vastuuntunto, omatoimisuus, pitkäjänteisyys ja itseluottamus. Sirkus toimii myös välittäjänä ja mahdollistaa aidon ryhmäytymisen varmistamalla, että kaikki osallistujat pääsevät osallistumaan. Sosiaalinen sirkus parantaa siten sekä yksilön omia taitoja että ihmissuhdetaitoja ja välittää inhimillisiä arvoja, sillä sen pyrkimyksenä on opettaa osallistujille jokapäiväisessä elämässä tarvittavia taitoja.

KOHDERYHMÄN MUKAISET ERITYISTAVOITTEET: SOSIAALISEN SIRKUKSEN PROJEKTIN TAVOITTEENA ON

- ♦ edistää moninaisuutta eri kulttuurien, sukupolvien ja sukupuolten välillä
- ♦ ehkäistä kaikkia sosiaalisen syrjäytymisen muotoja
- ♦ olla harrastusmahdollisuus nuorille asuinalueesta riippumatta
- ♦ saada ihmiset toimimaan aktiivisesti ja vaikuttamaan myönteisesti yhteisön elämään
- ♦ vahvistaa osallistujien myönteistä minäkuvaa
- ♦ parantaa osallistujien motivaatiota.

ERILAISIA ORGANISOINTITAPOJA:

Käytännössä useimmat projektit organisoidaan yhteistyössä ulkopuolisen tahon kuten koulun tai nuorisokes-

kuksen kanssa. Projektien aikataulu ja kesto vaihtelevat. Projektin mukaan sirkustunnit pidetään joko koulupäivän aikana tai muuna aikana. Sekä projektin sisäinen viestintä että yhteistyökumppaneiden ja projektin välisiin suhteisiin liittyvä ulkoinen viestintä on erittäin tärkeää projektin pitkäaikaisuuden varmistamiseksi.

METODOLOGIA:

Ajatuksena on antaa osallistujille mahdollisuus astua uuteen maailmaan, sirkuksen maailmaan, ja tutustuttaa heidät taiteen eri muotoihin ja tekniikoihin (tanssi, rentoutuminen, improvisaatio...).

♦ Osallistuja ja ryhmä: sosiokonstruktivistinen lähestymistapa

The individuals and the group are viewed as a source of learning. In order to include each participant, social circus gives meaning to the activities, differentiates learning processes and wants to take into account young people's interests and ideas while combining them with circus art.

♦ Ympäristö

Oppimisympäristö on turvallinen, eikä siellä tarvitse kilpailla toisten kanssa, jolloin osallistujat voivat rauhasa ottaa riskejä, tarttua haasteisiin, yllättää itsensä, ja kaiken tämän myötä oppia hyvillä mielin. Projekteille on ominaista hyväksynnän, keskinäisen luottamuksen ja osallistujien kannustamisen ilmapiiri, mikä johtaa sekä teknisiin että henkilökohtaisiin onnistumisiin.

TYÖMENETELMÄT:

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEEN ON MONTA KEINOA. TÄSSÄ YLEISIMMÄT:

- ♦ laaditaan säännöt, mieluiten yhdessä osallistujien kanssa
- ♦ luodaan rutiinit
- ♦ korostetaan asiallisen käyttäytymisen tärkeyttä
- ♦ valmistetaan esitys oikealle yleisölle
- ♦ annetaan tilaa peleille ja leikeille

- ♦ kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen projektien luomisessa
- ♦ kehitetään luovuutta, kehontuntemusta ja fyysisiä taitoja
- ♦ rohkaistaan ilmaisemaan tunteita.

OHJAAJAT

Sosiaalisen sirkuksen ohjaajan työtä voivat hankaloittaa sekä opetukseen että organisointiin liittyvät rajoitukset. Opetuksen näkökulmasta vaikeudet liittyvät osallistujien hallintaan ja kohderyhmän erityispiirteisiin. Lisäksi ohjaajaan kohdistuu muita, opetukseen liittymättömiä rajoitteita. Koska osallistujien luotettavuus on vajavaista, ohjaajat joutuvat usein kohtaamaan monenlaisia järjestysvaikeuksia.

SOSIAALISEN SIRKUKSEN OHJAAJAN OSAAMISALUEET

SEURAAVIEN SIVUJEN AINEISTO ON TARKOITETTU KASVATUSTIETEILIJÖIDEN JA SOSIAALISEN SIRKUKSEN ASiantuntijoiden KÄYTTÖÖN Opetussuunnitelman pohjaksi.

Ensimmäinen osa sisältää **perustan** eli sosiaalisen sirkuksen ohjaajan ammatissa tarvittavat henkilökohtaiset, sosiaaliset ja psyko-emotionaaliset taidot.

Toinen osa sisältää kaikki itse **opetustyöhön** liittyvät asiat: jaksojen valmistelu, opetustilanteiden ohjaaminen ja ryhmän toiminnan suunnittelu. Kolmannessa osassa määritellään lopuksi **sosiaalinen konteksti**: eri yhteistyökumppaneiden väliset suhteet.

Tämä malli laadittiin aiheesta kirjoitetun kirjallisuuden pohjalta, ja päälähteenä on käytetty seuraavaa teosta: Perrenoud, P. (2001), *Construire un référentiel de compétences pour guider une formation professionnelle*. Kyseisessä tekstissä Perrenoud esittää, että taitoja harjoitetaan aina jossakin kontekstissa. Osaamisalueiden kuvauksessa kontekstia kuvaavat tietyt sosiaalisen sirkuksen opettamiseen liittyvät olosuhteet, jotka vaihtelevat projektin mukaan ja ajan myötä. Jokaisen taidon osalta ohjaaja hyödyntää monenlaisia voimavaroja: tietoa, kokemusta ja kykyjä, joita tukevat erilaiset arvot ja asenteet kunkin tilanteen mukaan. Taulukkoon on lisätty ruutu ”tavoitteet”, joka selventää, mihin tavoitteeseen eri tilanteissa pyritään ja millaisia taitoja sen saavuttamiseksi pitää hyödyntää. Osuudet ”konteksti” ja ”tavoitteet” perustuvat pitkälti seuraavaan asiakirjaan: Martinet, M. A., Raymond, D., Gauthier, C. (2001). *La formation à l’enseignement. Les orientations. Les compétences professionnelles. Government of Quebec*. Ministry of Education. Viittaukset tähän tekstiin on merkitty osaamisalueiden kuvauksessa asteriskilla (*).

PERUSTA	OPETUSTYÖ	SOSIAALINEN KONTEKSTI
1 Tarvittavat henkilökohtaiset, sosiaaliset, emotionaaliset ja psykologiset taidot sosiaalisen sirkuksen ohjaajan ammatin harjoittamiseen	2 Tarvittavat taidot ohjelmien ja oppituntien suunnitteluun ja valmisteluun	4 Taidot eri yhteistyökumppaneiden kanssa kommunikointiin ja toimimiseen
	3 Taidot opetus-oppimistilanteissa a. opetustilanteiden ohjaaminen b. ryhmän toiminnan organisointi	5 Taidot työskentelyyn yhteisymmärryksessä tiimin jäsenten kanssa

PERUSTA		
1	Tarvittavat henkilökohtaiset, sosiaaliset, emotionaaliset ja psykologiset taidot sosiaalisen sirkuksen ohjaajan ammatin harjoittamiseen	
	1.A.	Henkilökohtaiset, emotionaaliset ja psykologiset taidot
	1.B.	Yleiset ihmissuhdetaidot oppilaiden kanssa
	1.C.	Henkilökohtaiset taidot tiettyä kohderyhmää kohtaan
	1.D.	Sosiaaliset taidot tiettyä kohderyhmää kohtaan
	1.E.	Sirkustaiteen tekniset taidot ja opetustaidot

KONTEKSTI	1.A. Henkilökohtaiset, emotionaaliset ja psykologiset taidot
TAVOITTEET	♦ Toimii ammattimaisesti: analyttinen ja refleктоiva lähestymistapa ♦ Toimii vastuullisesti ♦ On refleктоiva, ts. pohtii omaa toimintaansa
TAIDOT	♦ Ottaa etäisyyttä työhönsä ja toimintatapoihinsa, niin että pystyy säilyttämään analyttisen, objektiivisen työotteen ja siten kyseenalaistamaan työtilanteet, oman toimintansa ja sen taustalla olevat syyt ♦ Osaa kyseenalaistaa oman lähestymistapansa ♦ Osaa analysoida ♦ omia toimintatapoja ♦ omaa toimintaa ♦ opetustilanteita ♦ nuorten toimia ♦ Osaa selvittää ongelmatilanteita ♦ Pääsee vaikeuksien yli ja hyväksyy epävarmuuden ja epäonnistumiset ♦ Kehittää sosiaalisen sirkuksen osaamistaan, vaikka ei olisikaan kokemusta nuoriso- tai sosiaalityön alalta ♦ Toimii vastuullisesti
TIEDOT	
KYVYT	♦ Ottaa etäisyyttä ♦ Sitoutuu projektiin
ARVOT	♦ Etiikka
ASENTEET	

KONTEKSTI	1.B. Yleiset ihmissuhdetaidot osallistujien kanssa
TAVOITTEET	♦ Ylläpitää hyviä suhteita osallistujiin ♦ Hyvä suhde omaan työhön
TAIDOT	♦ On oma itsensä, toimii luonnollisesti ♦ Edistää oppilaiden myönteistä käyttäytymistä ♦ Antaa osallistujille positiivista energiaa ♦ Osoittaa kiinnostusta työhönsä ja oppilaisiinsa ♦ Saavuttaa oppilaiden luottamuksen ♦ Osoittaa luovuutta ♦ Kykenee tekemään valintoja ♦ Voittaa pelkonsa ja osaa selvittää ongelmia ♦ Omatoiminen ja itsenäinen ♦ On joustava ja selviytyy muuttuvista tilanteista sekä sopeutuu nopeasti ja tehokkaasti ♦ Hyvä stressinsietokyky, säilyttää malttinsa ♦ Kykenee työskentelemään paineen alaisena ♦ Aloitekykyinen ♦ Panee itsensä likoon työssään ♦ Huolehtii omasta terveydestään, ylläpitää riittävää kuntoa
TIEDOT	
KYVYT	♦ Voittaa muiden luottamuksen ♦ Voittaa päätöksilleen muiden luottamuksen ♦ Uskaltaa muuttaa suunnitelmia ♦ Kärsivällinen ♦ Osoittaa olevansa valmis auttamaan muita ♦ Pidättäytyy osallistujien arvostelamisesta ♦ Kykenee ottamaan vastaan kritiikkiä
ARVOT	♦ Avoimuus
ASENTEET	♦ Lämmin ja sydämellinen ♦ Seurallinen ♦ Helposti lähestyttävä

KONTEKSTI	1.C. Henkilökohtaiset taidot tiettyä kohderyhmää kohtaan
TAVOITTEET	Luo ilmapiirin, joka edistää kuuntelemista ja vuorovaikutusta sosiaalisen sirkuksen kohde-ryhmän erityistarpeiden mukaisesti
TAIDOT	♦ Osaa analysoida ja ymmärtää tilanteita ja osallistujien toimia ♦ Valmis keskustelemaan ja ottamaan huomioon mahdollisesti eriävät lähestymistavat ja näkökannat ♦ Tunnistaa mahdolliset kulttuuriset ja sosiaaliset ongelmat, jotka eivät liity suoraan opetukseen ♦ Valmis kuuntelemaan nuoria ja ottamaan heidän ajatuksensa ja ehdotuksensa huomioon ♦ Toimii esimerkkinä, roolimallina ♦ Toimii välittäjänä ♦ Kykenee hyvin suhteisiin yhteistyökumppaneiden kanssa ♦ Osaa tehdä yhteistyötä ja työskennellä yhdessä eri yhteistyötahojen kanssa ♦ Sallii nuorten testata uusia ja erilaisia asioita
TIEDOT	Nuorisokulttuurien tuntemus
KYVYT	♦ Ymmärtäväinen ♦ Avoin ♦ Pyrkii ymmärtämään oppilaiden käyttäytymisen ja toiminnan taustat ♦ Pidättäytyy arvostelusta ♦ Innostaa ja motivoi ♦ Osaa tukea, katsella, kuunnella ja kehua nuoria ♦ Osaa kanavoida nuorten energian johonkin myönteiseen ♦ Luo turvallisen ja levollisen ympäristön ♦ Sovittaa kommunikointi- ja toimintatapansa kulloisenkin yleisön mukaan
ARVOT	♦ Avoimuus ♦ Kokonaisvaltaisuus ♦ Empaattisuus ♦ Itseluottamus ♦ Toisten kunnioittaminen
ASENTEET	♦ Luottaa itseensä ♦ Antaa oppilaille tunteen, että heitä kuunnellaan ja ymmärretään ♦ Saa nuoret tuntemaan, että he ovat tervetulleita ja oikeassa paikassa ♦ Ottaa kaikki osallistujat huomioon ♦ Osoittaa olevansa helposti lähestyttävä ♦ Selviytyy kulttuurierojen haasteista ♦ Osoittaa ymmärtämystä

KONTEKSTI	1.D. Sosiaaliset taidot tiettyä kohderyhmää kohtaan
TAVOITTEET	♦ Ottaa kaikki osallistujat huomioon sosiaalisesta tai kulttuuritaustasta riippumatta ♦ Tutustuttaa kohderyhmän sirkuksen maailmaan
TAIDOT	♦ Ymmärtää eri kulttuureja ja sosiaalisia ympäristöjä ♦ Tuntee ryhmänsä ♦ Osallistaa ja motivoi kaikki tahot: koulujen opettajat ja heidän pedagogiset tiiminsä, sosiaaliset yhteistyökumppanit (nuorisokeskukset, lähiöyhdistykset jne.), nuoret ja heidän vanhempansa, perheensä ♦ Tunnistaa mahdolliset kulttuuriset ja sosiaaliset ongelmat, jotka eivät liity suoraan opetukseen ♦ Osaa työskennellä monikulttuurisessa ryhmässä, joka on hauras, sosiaalisesti ja taloudellisesti heikommassa asemassa ja joskus myös eristynyt ♦ Osaa työskennellä ryhmässä, jotka ovat hyvin erilaisia (taitotaso, ikä, perhe- ja koulut- lanne, sosiaalinen tausta) ♦ Ottaa huomioon sen, että sirkuksen fyysiset tai kulttuuriset aktiviteetit voivat olla lapsille outoja ja he voivat olla vastahakoisia ♦ Arvostaa moninaisuutta pikemminkin kuin korostaa eroja
TIEDOT	♦ Tuntee erilaiset sosiaaliset kulttuurit ja taustat ja omaa perustiedot sosiologiasta, siirto- laisuuden historiasta ja kulttuurien kohtaamisista ♦ Hallitsee erityisopetuksen perusteet
KYVYT	♦ Osaa motivoida osallistujien ryhmän ja jokaisen osallistujan erikseen ♦ Suhtautuu empaattisesti kulttuureihin, joiden kanssa on tekemisissä ♦ Ottaa huomioon kaikki persoonallisuustyytit
ARVOT	♦ Mielenkiinto nuorten ja heidän perheidensä henkilökohtaiseen kehitykseen ♦ Avoimuus ♦ Suvaitsevaisuus
ASENTEET	♦ On lähellä kohderyhmää ja yrittää ymmärtää nuorten tuntemuksia (empatia) ♦ Ohjaa nuorten asenteita oikeaan suuntaan ♦ Helposti lähestyttävä

KONTEKSTI	1.E. Sirkustaiteen tekniset taidot ja opetustaidot
TAVOITTEET	♦ Sirkustekniikan ja opetusmenetelmien tuntemus ♦ Turvallisuusohjeiden hallinta
TAIDOT	♦ Osaa varmistaa, että turvallisuusohjeita noudatetaan ♦ Sirkustaiteen asiantuntemus ja kyky havainnollistaa sitä ♦ Ohjelmanumeron luominen ♦ osaa opastaa nuoria ohjelmanumeroiden luomisessa, tarjoaa apua esityksen valmistamisessa ♦ osaa ehdottaa oppilaille monenlaisia taitoja esitettäväksi ♦ Osaa luoda esityksen, johon kaikki osallistujat voivat osallistua iästä tai taitotasosta riippumatta
TIEDOT	♦ Hyvä fyysinen kunto, kestävyys ♦ Ottaa nopeasti huomioon oppilaiden ehdotukset esitystä rakennettaessa ♦ Erikoistunut johonkin lajiin, mutta hallitsee perusteet muistakin sirkuslajeista ja taiteen ilmaisumuodoista (teatteri, tanssi, taikuus jne.)
KYVYT	♦ Osaa motivoida osallistujien ryhmän ja jokaisen osallistujan erikseen ♦ Suhtautuu empaattisesti kulttuureihin, joiden kanssa on tekemisissä ♦ Ottaa huomioon kaikki persoonallisuustyytit
ARVOT	
ASENTEET	

OPETUSTYÖ				
2	Tarvittavat taidot ohjelmien ja oppituntien suunnitteluun ja valmisteluun			
3	Taidot opetus-oppimistilanteissa			
	Opetustilanteiden ohjaaminen mukana olevien oppilaiden toimintana ja tavoitteena olevien taitojen kehittäminen	i.	Organisoi ja kannustaa oppilaita kehittämään taitojaan	
		ii.	Tarjoaa oppilaille tarvittavat resurssit – välineet, tarvikkeet ja opetuksen – oikeaan aikaan	
		iii.	Ohjaa oppilaita oppimisprosessissa ja tarjoaa sopivat puitteet	
		iv.	Totuttaa oppilaat työskentelemään yhdessä ja suhtautumaan vastuuntuntoisesti sääntöihin ja ohjeisiin	
		v.	Edistää oppilaiden emotionaalisten ja sosiaalisten taitojen, arvojen ja sosiaalisten käyttäytymisnormien kehittymistä, innostaa ja tuo esiin oppilaiden myönteisiä puolia	
	Suunnittelee, järjestää ja valvoo ryhmän toimintatapaa, niin että toiminta edistää oppilaiden oppimista ja sosiaalistumista	i.	Määrittää ja ottaa käyttöön tehokkaan toimintajärjestelmän ryhmän säännöllisille toimille	
		ii.	Kertoo oppilaille selkeät sosiaalisen käyttäytymisen säännöt ja varmistaa, että he noudattavat niitä	
		iii.	Omaksuu strategioita sopimattoman käytöksen ehkäisemiseen ja siihen puuttumiseen tarkoituksenmukaisesti, jos sitä ilmenee	
		iv.	Ylläpitää oppimiselle suotuisaa ilmapiiriä	

KONTEKSTI	2. Tarvittavat taidot ohjelmien ja oppituntien suunnitteluun ja valmisteluun
TAVOITTEET	♦ Pitkäaikaisen sirkusprojektin kehittäminen ♦ Koko vuoden ohjelman suunnittelu, sopivasti jaksotettuna ♦ Oppimisjaksojen/kunkin oppitunnin suunnittelu
TAIDOT	♦ Pitkäaikaisen sirkusprojektin kehittäminen ♦ pitkän aikavälin suunnittelu ♦ Koko vuoden ohjelman suunnittelu, sopivasti jaksotettuna ♦ selkeiden keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteiden asettaminen ja uudelleenarviointi ♦ kyky analysoida ja muokata meneillään olevaa projektia ♦ Oppimisjaksojen suunnittelu ♦ opetuksen ja ajankäytön tarkka suunnittelu ♦ leikin näkökulman ja oppilaille antoisien kokemusten sisällyttäminen toimintaan
TIEDOT	♦ Opetusprojektit ♦ Sosiaalisen sirkuksen tavoitteet
KYVYT	♦ Osaa organisoida ♦ Ottaa yhteistyökumppanit huomioon järjestelyissä ♦ Osaa havainnoida (hyödyntää havainnointilomakkeita tai muita välineitä) ♦ Osaa analysoida ryhmää ja mukauttaa toimintansa siihen (ks. kohta kohderyhmien sosiaalisesta taustasta) ♦ Osaa ennakoida ♦ Osaa ennakoida ryhmän ja yksilöiden erityistarpeita
ARVOT	
ASENTEET	

KONTEKSTI	3.A. Taidot opetus-oppimistilanteissa Työpajojen räätälöinti osallistujien erityispiirteiden ja tavoitteena olevien oppimistulosten mukaan
TAVOITTEET	1. Tarjoaa oppilaille tarvittavat resurssit – välineet, tarvikkeet ja opetuksen – oikeaan aikaan*
TAIDOT	♦ Kehittää opetusmenetelmiä ja -käytäntöjä kohderyhmän tarpeiden mukaan ♦ Hyödyntää opetusvälineitä (esim. ryhmäkeskustelut ja arvioinnit työpajojen jälkeen) ♦ Tunnistaa oppilaiden tarpeet ja vastaa niihin oikeilla keinoilla oikeaan aikaan ♦ Vahvistaa oppilaiden itseluottamusta, niin että he uskaltavat käyttää omia voimavarojaan
TIEDOT	
KYVYT	♦ Osaa auttaa oppilaita luomaan ja huoltamaan asuja ja muita varusteita ♦ Juurruttaa oppilaisiin vastuullista varusteiden käsittelyä
ARVOT	Vahvistaa oppilaiden vastuuntuntoa
ASENTEET	Toimii huumorintajuisesti

KONTEKSTI	3.A. Taidot opetus-oppimistilanteissa Työpajojen räätälöinti osallistujien erityispiirteiden ja tavoitteena olevien oppimistulos- ten mukaan
TAVOITTEET	2. Organisoii ja kannustaa oppilaita kehittämään taitojaan
TAIDOT	<i>Luo olosuhteet, joissa oppilaat saavat oppia sellaisten haasteiden, projektien tai tehtä- vien kautta, jotka ottavat huomioon oppilaiden kognitiiviset, emotionaaliset ja sosiaaliset erityispiirteet*</i> ♦ Luo tilanteita, joissa nuoret voivat aktivoida kognitiivista osaamistaan, tietojaan ja taitojaan ♦ Saa oppilaat ajattelemaan, mitä ovat tekemässä, auttaa heitä pohtimaan omaa toimintaansa ♦ Pyrkii parantamaan eri lajien teknistä osaamista ♦ Opettaa erilaisia ilmaisumuotoja ♦ Opettaa oppilaita luomaan ja valmistamaan esityksen ja esittämään sen yleisölle ♦ Saa oppilaat kokeilemaan uusia asioita ♦ Opettaa rytmiä ♦ Antaa haasteita ♦ Edistää oppilaiden henkilökohtaista ja sosiaalista kehitystä sekä kehon tuntemusta ja hallintaa ♦ Antaa oppilaille mahdollisuuden ilmaista itseään <i>Laatii työjärjestyksen, ts. ilmaisee odotuksensa, jakaa tehtävät, määrittää roolit ja tilojen käytön sekä kaikkien ajan ja voimavarojen käytön*</i> ♦ Määrittelee opetuskehyksen ♦ Kunnioittaa kunkin oppilaan omaa oppimisnopeutta
TIEDOT	Tietää millaisilla rutiineilla ja työskentelytavoilla saavutetaan tehokas työjärjestys
KYVYT	♦ Sovittaa toimintansa ryhmän mukaan ♦ Mukauttaa jaksot/oppitunnit ryhmän ja yksilöiden erityistarpeisiin ♦ Hyväksyy virheet ja epävarmuuden ♦ Osaa motivoida oppilaita
ARVOT	
ASENTEET	Kannustaa oppilaita

KONTEKSTI	3.A. Taidot opetus-oppimistilanteissa Työpajojen räätälöinti osallistujien erityispiirteiden ja tavoitteena olevien oppimistulos- ten mukaan
TAVOITTEET	3. Ohjaa osallistujia oppimisprosessissa ja tarjoaa sopivat puitteet
TAIDOT	♦ Arvioi oppilaan oppimista ja edistymistä ♦ Reagoi nopeasti toiminnan aikana esitettyihin kommentteihin ♦ Asettaa opetuksen puitteet ja opettaa, että ilmapiiri vapautuu parhaiten, kun ihmiset kunnioittavat rajoja ja toisiaan ♦ Opettaa sääntöjen noudattamista ♦ Antaa rakenteen ♦ Antaa selkeitä ja ytimekkäitä ohjeita ja selityksiä ♦ Saa nuoret työskentelemään itsenäisesti ♦ Asettaa nuoret oppimisprosessien keskiöön ja on niissä heidän mukanaan auttamassa tai tukemassa ♦ Antaa nuorille mahdollisuuden sanoa, mitä he haluavat oppia, ja hyödyntää heidän ideoitaan esityksen luomisessa
TIEDOT	♦ Tuntee monenlaisia opetusvälineitä ♦ Tuntee erilaisia opetusmenetelmiä ja osaa valita ja soveltaa tarkoituksenmukaisia työ- skentelytapoja
KYVYT	♦ Sovittaa toimintansa kohderyhmän mukaan, erilaisilla teknisillä tasoilla ♦ Siirtyy pois valokeilasta ja antaa tilaa osallistujille
ARVOT	
ASENTEET	

KONTEKSTI	3.A. Taidot opetus-oppimistilanteissa Työpajojen räätälöinti osallistujien erityispiirteiden ja tavoitteena olevien oppimistulosten mukaan
TAVOITTEET	4. Totuttaa oppilaat työskentelemään yhdessä ja suhtautumaan vastuullisesti sääntöihin ja ohjeisiin*
TAIDOT	♦ Käyttää aktiivisia opetusmenetelmiä, joissa oppilas on oppimisprosessin keskiössä ja oppii tekemällä ♦ Laittaa oppilaat työskentelemään sosiokonstruktivistisesti (Lähestymistapa, jossa opettaja antaa todellisia, nuoren omaan ympäristöön liittyviä tehtäviä, jos suinkin mahdollista. Oppimistehtävien tulisi olla sekä oppilaan taitojen mukaisia että monitahoisia (ts. edellyttää oppilaalta monenlaisten taitojen käyttämistä). Tässä lähestymistavassa opettaja luo tilanteita, jotka asettavat oppilaalle jonkin haasteen ja saavat aikaan kognitiivisen ristiriidan.)
TIEDOT	Tuntee paljon pelejä ja välineitä, joita voi käyttää nuorten ryhmissä
KYVYT	♦ Luo sosiaalisia suhteita ja edistää oppilaiden sosiaalisten taitojen ja arvojen kehittymistä, vertaisyhteistyö mukaan lukien ♦ Antaa oppilaille tunteen kuulumisesta ryhmään tai projektiin
ARVOT	
ASENTEET	

KONTEKSTI	3.A. Taidot opetus-oppimistilanteissa Työpajojen räätälöinti osallistujien erityispiirteiden ja tavoitteena olevien oppimistulosten mukaan
TAVOITTEET	5. Edistää oppilaiden tunneälyn, sosiaalisten taitojen, arvojen ja sosiaalisten käytäytymisnormien kehittymistä, innostaa ja tuo esiin oppilaiden myönteisiä puolia
TAIDOT	♦ Auttaa oppilaita ylittämään itsensä kaikin tavoin, myös fyysisesti, ja ylittämään tämän hetkiset rajansa ♦ Rohkaisee nuoria ♦ Kehittää oppilaissa seuraavia ominaisuuksia: ♦ itseilmaisua ♦ itsetunto ♦ itseluottamus ♦ luovuus ja mielikuvitus ♦ kehon tuntemus ja hallinta ♦ vastuuntunto ♦ toisten kunnioittaminen ♦ sinnikkyys ♦ keskittymiskyky ♦ Antaa nuorille runsaasti tilaisuuksia kehittää näitä taitoja ja arvoja ♦ Edistää myönteistä minäkuvaa, saa jokaisen tiedostamaan oman roolinsa ja tärkeytensä ryhmässä ♦ Kehittää ryhmädynamiikkaa ja ryhmätietoisuutta
TIEDOT	Tuntee toimintoja, jotka edistävät ilmaisua, luottamusta, yhteistyötä, keskittymistä jne.
KYVYT	Auttaa nuoria arvostamaan edistymistään, vaikka hidastakin, ja onnistumisiaan
ARVOT	
ASENTEET	

KONTEKSTI	3.B. Taidot opetus-oppimistilanteissa
TAVOITTEET	1. Määrittää ja ottaa käyttöön tehokkaan toimintajärjestelmän ryhmän säännöllisille toimille*
TAIDOT	♦ Ohjaa oppilaita kohti parempaa kognitiivisen oppimisen hallintaa, samalla kun juurruttaa heihin sosiaalisen elämän sääntöjen ymmärrystä ja kunnioitusta ♦ Valvoo ryhmän tapaa toimia ♦ Luo ja ylläpitää oppitunnilla tuloksellista ja sopuisaa yhteistoimintaa ja edistää siten oppimistavoitteisiin pääsemistä ♦ On arvovaltainen ♦ Osaa johtaa sosiaalisesti muita heikommassa asemassa olevaa ryhmää (ks. perustaosio, kohta 1.D.) ♦ Osaa johtaa sekä suuria että pieniä ryhmiä ♦ Osaa johtaa (johtamistaidot) ♦ Edistää ryhmän yhtenäisyyttä
TIEDOT	Viestinnän ja ryhmän johtamisen tuntemus
KYVYT	♦ Osaa johtaa erilaisia tilanteita ♦ Osaa tehdä nopeita päätöksiä ♦ Järjestelmällinen ♦ Osaa ennakoida
ARVOT	
ASENTEET	

KONTEKSTI	3.B. Taidot opetus-oppimistilanteissa Suunnittelee, järjestää ja valvoo ryhmän toimintatapaa, niin että toiminta edistää oppilaiden oppimista ja sosiaalistumista*
TAVOITTEET	2. Kertoo oppilaille selkeät sosiaalisen käyttäytymisen säännöt ja varmistaa, että he noudattavat niitä*
TAIDOT	♦ Kertoo miten toimitaan ryhmänä ♦ Edistää nuorten kehittymistä keskinäisissä suhteissaan ♦ Määrittelee selkeästi asiallisen käyttäytymisen arvot, säännöt ja periaatteet ♦ Osaa selittää säännöt oppilaille ♦ Osaa selittää sääntöjen taustalla olevat periaatteet sääntöjen perusteluksi ♦ Saa oppilaat tietoisiksi sääntöjen noudattamisen tärkeydestä ♦ Herättää oppilaissa vastuuntuntoa sääntöjä kohtaan
TIEDOT	Ryhmän yhtenäisyyttä edistävien välineiden ja pelien tuntemus
KYVYT	
ARVOT	
ASENTEET	Noudattaa itse sääntöjä

KONTEKSTI	3.B. Taidot opetus-oppimistilanteissa Suunnittelee, järjestää ja valvoo ryhmän toimintatapaa, niin että toiminta edistää oppilaiden oppimista ja sosiaalistumista*
TAVOITTEET	3. Omaksuu strategioita sopimattoman käytöksen ehkäisemiseen ja siihen puuttumiseen tarkoituksenmukaisesti, jos sitä ilmenee*
TAIDOT	♦ Tarjoaa opetuksen puitteet ♦ Asettaa rajat ♦ Osaa ratkaista ristiriitoja ♦ Osaa sanallistaa ja selittää ongelmia ♦ Osaa asettaa tilanteet oikeisiin mittasuhteisiin
TIEDOT	Sosiaalipsykologian ja ryhmän johtamisen tuntemus
KYVYT	♦ Osaa reagoida nopeasti myös kriittisissä tilanteissa ♦ Aina valmis kuuntelemaan
ARVOT	
ASENTEET	Huumorintajuinen

KONTEKSTI	3.B. Taidot opetus-oppimistilanteissa Suunnittelee, järjestää ja valvoo ryhmän toimintatapaa, niin että toiminta edistää oppilaiden oppimista ja sosiaalistumista*
TAVOITTEET	4. Ylläpitää oppimiselle suotuisaa ilmapiiriä*
TAIDOT	♦ Luo ryhmään yhteenkuuluvuuden tunteen ♦ Kanavoi ryhmän energian oikeaan suuntaan ♦ Löytää kultaisen keskitien: säilyttää auktoriteetin mutta on myös helposti lähestyttävä
TIEDOT	
KYVYT	Saa hyvän yhteyden oppilaisiin
ARVOT	
ASENTEET	

SOSIAALINEN KONTEKSTI	
4	Taito kommunikoida ja tehdä yhteistyötä tiimin, vanhempien, erilaisten sosiaalialan yhteistyötahojen sekä oppilaiden kanssa, niin että asetetut tavoitteet saavutetaan
5	Taito työskennellä yhteisymmärryksessä tiimin jäsenten ja koordinaattorin kanssa niiden tehtävien suorittamiseksi, jotka mahdollistavat oppilaiden taitojen kehittymisen ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisen

KONTEKSTI	4. Taito kommunikoida ja tehdä yhteistyötä tiimin, vanhempien, erilaisten sosiaalialan yhteistyötahojen sekä oppilaiden kanssa, niin että asetetut tavoitteet saavutetaan*
TAVOITTEET	Tarvittavat viestintätaidot yhteistyöhön tiimin, vanhempien, erilaisten sosiaalialan yhteistyötahojen sekä oppilaiden kanssa, niin että asetetut tavoitteet saavutetaan*
TAIDOT	Viestintätaidot kaikissa yhteistyötilanteissa, suhteessa eri toimijoihin ja yhteistyökumppaneihin sekä oppilaisiin* ♦ Osaa perustella pedagogisia ratkaisuja ♦ Saa yhteistyökumppanit mukaan
TIEDOT	Hyödyntää viestintävälinettä, joka mahdollistaa yhteistyökumppaneiden keskinäisen vuorovaikutuksen
KYVYT	♦ Luo hyvät suhteet jokaiseen yhteistyökumppaniin ♦ Kommunikoi huolellisesti tavoitteena keskinäinen ymmärrys ♦ Osoittaa olevansa avoin ja kuunteleva ♦ Osaa määrittää kunkin toimijan roolin
ARVOT	
ASENTEET	Luo ilmapiirin, jossa kaikki voivat ilmaista itseään täysin luottamuksellisesti

KONTEKSTI	5 Taito työskennellä yhteisymmärryksessä tiimin jäsenten ja koordinaattorin kanssa niiden tehtävien suorittamiseksi, jotka mahdollistavat oppilaiden taitojen kehittymisen ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisen*
TAVOITTEET	Työskentelee yhteisymmärryksen saavuttamiseksi tiimin jäsenten ja koordinaattorin kanssa niiden tehtävien suorittamiseksi, jotka mahdollistavat oppilaiden taitojen kehittymisen ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Tähän sisältyvät myös oppilaiden perhe ja sosiaalinen ympäristö.*
TAIDOT	♦ Sopeutuu tiimin ja projektin tehtäviin ♦ Kehittyy ihmisenä samalla kun löytää oman paikkansa työtiimissä ♦ Pyrkii yhteisymmärrykseen tiimissä ♦ Määrittää kunkin henkilön roolin ♦ Osaa toimia välittäjänä ♦ Osaa motivoida yhteistyökumppaneita tuomalla esiin sosiaalisen sirkuksen hyödyt ♦ Osaa järjestää kokouksia yhteistyön koordinoimiseksi ja osallistuu niihin
TIEDOT	Psykologian, viestinnän ja ryhmän johtamisen tuntemus
KYVYT	♦ Osaa työskennellä ryhmän kanssa ♦ Osaa näyttää suuntaa ja asettaa yhteisiä tavoitteita ♦ Kuuntelee yhteistyökumppaneita ♦ On yhteistyökumppanien tavoitettavissa, rohkaisee yhteydenpitoon ja ajatustenvaihtoon ♦ Osaa perustella näkemyksensä
ARVOT	Avoimuus
ASENTEET	♦ Kiinnostunut paikallisista yhteisöistä ♦ Avoin ehdotuksille ♦ Joustava

